

Evanjelium z 1. decembra
2019 1. adventná nedeľa - rok A
Matúš 24, 37 - 44

Prepis komentára biblistu Fernanda Armelliniho, nerevidovaný autorom

Vtedy Ježiš povedal svojim učeníkom:

"Ako boli Noemove dni, taký bude príchod Syna človeka. Lebo ako v dňoch pred potopou jedli a pili, brali si ženy a brali si mužov až do dňa, keď Noe vošiel do korábu, a nič nevedeli, kým neprišla potopa a nezmietla všetkých, tak bude aj príchod Syna človeka. Vtedy budú na poli dvaja muži: jeden bude odvedený a druhý ponechaný. Dve ženy budú mlieť na mlynskom kameni: jedna bude odvedená a druhá ponechaná.

Preto bďte, lebo nevíete, v ktorý deň príde váš Pán. Pochopíte: keby pán domu vedel, v ktorú nočnú hodinu príde zlodej, držal by stráž a nedovolil by, aby sa mu niekto vlámал do domu. Preto sa aj vy pripravte, lebo v hodinu, ktorú nepoznáte, príde Syn človeka.

Aby sme pochopili úryvok z evanjelia, ktorý nám dnes ponúka liturgia na začiatku adventu, musíme ho zaradiť do kontextu, z ktorého pochádza; je to 24. kapitola Evanjelia podľa Matúša.

Na začiatku tejto kapitoly je predstavený Ježiš, ktorý zamyslene vychádza z chrámu, prístupujú k nemu učeníci a pozývajú ho, aby sa naposledy pozrel na túto nádhernú stavbu, ktorú dal postaviť Herodes Veľký a ktorá je chrámom. Namiesto toho, aby sa s nimi podelil o radosť a údiv, Ježiš ich prekvapí proroktvom:

"Vidíte všetky tieto veci? Uisťujem vás, že nezostane kameň na kameni!"

Ježiš nevie, kedy sa to stane, ale je isté, že odmietnutie ním navrhovaného nového sveta nevyhnutne povedie Jeruzalem do záhuby.

Pre učeníkov je to bezprecedentné oznámenie, chrám sa považoval za neotrasiteľný, pretože v ňom bol prítomný Pán.

Museli sa teda na Ježiša pozeráť s nedôverou a zmätkom, tvárou v tvár ich úžasu Ježiš pokračuje:

"po tomto súžení sa zatmie slnko, mesiac už nebude svietiť a hviezdy na oblohe budú padať"

Pre nás je tento jazyk tajomný, ale pre jeho poslucháčov to boli veľmi jasné obrazy; jeho učeníci veľmi dobre chápali, čo hovorí, a dobre poznali tieto obrazy, pretože ich používali proroci, aby ohlásili Pánov deň, požehnaný deň, keď Boh zasiahne, aby očistil svet od všetkej zloby a nespravodlivosti a začal nový svet. Prorok Ámos povedal:

"V ten deň bude tma na celej zemi, slnko zapadne na poludnie...";
proroka Joela: "Slnko sa zatmie, mesiac už nebude svietiť..."

Ježiš sa odvoláva na tieto proroctvá, aby nám povedal, že onen požehnaný deň, o ktorom hovorili proroci, už čoskoro príde, takže chápeme, prečo evanjelista Matúš, keď rozpráva o Ježišovej smrti na Golgote, používa tieto obrazy, aby nám povedal: bol to Pánov deň.

Spomíname si, že evanjelista Matúš hovorí, že "na poludnie sa zotmelo po celej zemi, nastalo zemetrasenie, skaly sa rozpadli...", nič podstatné sa nestalo, ale evanjelista nám hovorí: bol to Pánov deň.

Zničenie chrámu, ako hovorí Ježiš, nebude znamením konca všetkého, ale bude znamením radikálnej zmeny, ktorá nastane v dejinách sveta, bude začiatkom nového sveta, bude začiatkom nového chrámu, nového náboženstva, nového vzťahu s Bohom.

V tomto bode svojej reči Ježiš hovorí o príchode Syna človeka.

Kto je táto postava, o ktorej Ježiš neustále hovorí v evanjeliu? Tento výraz sa opakuje viac ako stokrát, vždy z úst Ježiša, ktorý nám hovorí o synovi človeka, o príchode syna človeka.

Počúvajte, čo hovorí:

Ako boli Noemove dni, taký bude príchod Syna človeka. Lebo ako v dňoch pred potopou jedli a pili, brali si ženy a brali si mužov až do dňa, keď Noe vošiel do korábu, a nič nevedeli, kým neprišla potopa a nezmietla všetkých, tak bude aj príchod Syna človeka.

Kto je tento "syn človeka", o ktorom Ježiš neustále hovorí?

Aby sme to pochopili, musíme sa obrátiť na videnie v 7. kapitole knihy Daniel.

Prorok hovorí, že vidí štyri zvieratá vychádzajúce z mora, pričom more je symbolom všetkého, čo je proti životu, a tieto štyri zvieratá, ktoré vidí, sú jedno horšie ako druhé.

Prvý je lev, ktorý jasne odkazuje na Babylon, na túto ríšu, ktorá ovládla svet, ktorá zničila Jeruzalem, chrám... na šelmu!

Táto šelma však netrvala večne, prišla silnejšia, medvedia, Médi, ktorí vládli, až kým neprišiel leopard, Peržania, ktorí skutočne dobyli všetky predchádzajúce ríše a dostali sa až do Egypta. A potom, najstrašnejšia beštia zo všetkých, Alexander Veľký!

S čím tieto ríše porovnávali?

Dali by sa prirovnať len k šelmám, pustošili a drancovali celé národy; šelma dominovala, mlátila, až kým na scénu nevstúpila silnejšia.

Keď sa pozrieme na slávne basreliéfy, ktoré zdobili steny paláca asýrskych kráľov v Ninive, uvedomíme si, čím sa títo králi chválili, aký bol ideál mužnosti týchto národov, len scény vojny a

násilia, masakrov nepriateľov, bojových levov.

Prorok Daniel hovorí, že po týchto štyroch šelmách, ktoré nasledovali jedna za druhou a predstavovali logiku, ktorá riadila dejiny sveta, príde na scénu syn človeka s nebeskými oblakmi.

Kto je tento syn človeka?

V hebrejčine "ben adam" znamená jednoducho "človek", konečne po toľkých zvieratách prichádza na svet skutočný človek, ktorý je naozaj človekom, tí pred ním neboli ľuďmi.

Ježiš vždy uplatňoval tento obraz na seba, predstavoval sa ako úspešný človek, pravý človek, syn človeka.

Pilát ho práve v okamihu, keď Ježiš dával celý seba, celý svoj život, predstavil so slovami: "Hľa, človek".

Pilát nevedel, aký význam mali jeho slová, ale my im dnes veľmi dobre rozumieme; a tiež si pamätáme, že reakcia veľkňazov a stráží, ktorí predstavovali vládcov starovekého sveta, bola: "preč, preč, ukrižuj ho!".

Zvieratá nemôžu vystáť človeka, je príliš odlišný od nich, je ich protikladom; prítomnosť skutočného človeka dráždi zvieratá, ktoré na neho útočia, chcú zachovať svoj svet, svet ovládaný silou a nadvládou.

Ježiš bol odmietnutý práve preto, že bol synom človeka, skutočným človekom, ale nielen on! Všetci tí, ktorí sa mu podobajú, ktorí stelesňujú tento obraz človeka, ktorí chcú byť ľuďmi ako on, nesmú očakávať iný osud ako on, veď Ježiš hovorí: "prenasledovali ma, je to nevyhnutné, budú prenasledovať aj vás! Beda, keď s vami všetci súhlasia, pretože to znamená, že aj vy ste sa prispôbili logike antického sveta."

Nastáva teda boj medzi zverou a človekom, sme zvedaví, ako sa tento nerovný boj medzi týmito dvoma svetmi skončí?

Na túto otázku Ježiš v tejto reči, ktorej súčasťou je dnešný úryvok z evanjelia, odpovedá apokalyptickým obrazom a hovorí:

"hviezdy budú padať z oblohy"

Nie sú to hviezdy a planéty, ktoré vždy zostanú na svojom mieste, sú to hviezdy, ktoré všetci zbožňujú, králi, cisári, tí, ktorí majú moc, ktorí si podmaňujú iných, ktorí žiadajú, aby sa im všetci plazili pri nohách a slúžili im... Tieto hviezdy, tieto hviezdy padnú, keď príde Syn človeka, keď svet vpustí skutočného človeka, ktorého predstavuje Ježiš, jeho život. Tam, kde prichádza syn človeka, kde prichádza evanjelium, sú tieto hviezdy zatienené, už ich nikto neobdivuje, pretože si uvedomuje, že sú to padajúce hviezdy, klamlivé hviezdy.

Za veľkého sa už nepovažuje ten, kto sa nechá obsluhovať, ale ten, kto sa dáva do služby svojmu bratovi, to je pravý človek, ten, kto miluje.

Na tomto mieste Ježiš pripomína biblický príbeh o potope - a to je dnešný úryvok z evanjelia - a pripomína ho, aby naznačil, s akými postojmi treba očakávať príchod Syna človeka.

Čo sa stalo v Noemových časoch, jedli, pili, brali si muža a ženu, nerobili nič zlé, robili to, čo každý bežne robí.

V čom sa stala chyba?

V tom čase existovali dva typy ľudí, väčšina z nich si neuvedomovala, že sa má zrodiť nové ľudstvo, nevšímali si zmenu, ktorá sa mala udiať.

Čo bolo to ľudstvo, ktoré malo zmiznúť?

V 6. kapitole *knihy Genezis*, v úvode k Božiemu zásahu, ktorý mal zničiť staroveký svet, sa píše, že zem bola skazená a plná násilia, že toto ľudstvo malo zaniknúť.

Na druhej strane, oni tomu nevenovali pozornosť, mysleli si, že takýto svet bude trvať večne, mnoho rokov.

Videli, ako Noe stavia archu, ale neuvedomovali si, že svet sa mení... prišla potopa a všetkých zmietla.

Je to Boží zásah, ktorý má vytvoriť nové ľudstvo!

A tí, ktorí chcú pokračovať v antickom svete?

Ich dejiny sú vymazané, pretože nepatria do Božích dejín.

V čase Noema sa väčšina ľudí nezapojila do tohto nového ľudstva, ktoré predstavuje malá rodina Noema.

Aký bude príchod syna človeka dnes?

Pripravujeme sa na Vianoce, advent je príchodom Pána, skúsme sa zamyslieť nad našou dnešnou spoločnosťou, či sa nedeje presne to, čo sa dialo za čias Noema?

Robili bežné veci života, mysleli na biologické, prežívali, rozmnožovali sa, jedli, pili, čo sú pekné veci, ale nie sú absolútne, treba vedieť, ako žiť túto realitu vo svete, ako byť novými ľuďmi!

Niektorí sú pozorní, uvedomujú si, že toto nové ľudstvo vstúpilo do sveta s Ježišom a evanjeliom, zatiaľ čo iní naďalej, ako za čias Noema, myslia len na tieto materiálne veci.

Boh, jeho slovo, jeho evanjelium mnohých ľudí nezaujímajú, pre nich sú záujmom iní, materializmus, mať, moc, užívať si život, ako norma všetkých rozhodnutí.

Lebo tí, ktorí žili zbožšťovaním skutočností tohto sveta - nie tým, že ich milovali, ale tým, že ich zbožšťovali - sú úplne zameraní na svoj vlastný majetok, na svoje záujmy, na to, čo im prináša potešenie... ich príbeh zaniká, ich život sa vymazáva, nezanechávajú žiadnu stopu v Božom príbehu.

V Noemových časoch, rovnako ako dnes, však existovala skupina ľudí, ktorí boli bdelí, ostrážití, ktorí si uvedomovali, že starý svet sa blíži ku koncu, že sa rodí nová ľudská rodina.

Nie je veľa tých, ktorí bdejú, je ich vždy málo, rozptýlená rodina v Noemových časoch a aj dnes!

Nečudujme sa, že bdelí ľudia, ktorí myslia na vážnosť života, sa cítia byť menšinou; väčšina žije bez toho, aby myslela na to, čo ich čaká,

Ježiš hovorí: "Jedni sú spasení, iní zahynú".

Nie je to tak, že tí, ktorí zahynú, pôjdu do pekla, ale dnes sa musia nechať spasiť! Nakoniec dobrý Boh prijme každého do svojho domu, ale život môže byť stratený, zničený, vymazaný.

Advent nás pozýva práve k tomuto príchodu, k prebudeniu záujmu, k zamysleniu, k uvedomeniu si toho, čo je v živote dôležité, čo je rozhodujúce pre úspech života.

Pán prichádza dnes a hrozí nebezpečenstvo, že kvôli biologickému životu upadneme do vecí, ktoré nás zaujímajú, ale okrem jedenia, pitia, ženenia sa Ježiš varuje pred ďalším nebezpečenstvom, a to nemyslieť na nič iné, len na svoje povolanie a žiť ho tak, ako sa žilo v starovekom svete, kým nevstúpil nový človek, Kristovo evanjelium.

Počúvajte, čo nám hovorí:

Potom budú na poli dvaja muži: jeden bude prijatý a druhý opustený. Dve ženy budú mlieť na mlynskom kameni: jedna bude prijatá a druhá ponechaná.

Príklad Ježiša je vzatý z každodennej činnosti mužov a žien jeho doby, prvý príklad, dvaja muži pracujúci na poli.

V tom čase to bolo povolanie, ktoré mal prakticky každý, dnes sú naše profesie veľmi rôznorodé, ale túžbu cítiť sa naplnený ako tvorca niečoho krásneho a užitočného, tú tam vložil Boh!

Cítíme potrebu zanechať stopu na stvorení, ktoré nám Boh zveril do rúk, odovzdal nám ho, aby sme ho kultivovali a strážili.

Ježiš hovorí: "dvaja ľudia budú v tábore, jeden bude prijatý - to znamená, že jeden bude zapojený do návrhu nového človeka - "druhý zostane, stratí sa".

Dvaja muži predstavujú dva spôsoby profesionálneho života: pred vstupom evanjelia do života človeka a po tom, čo sa človek nechá viesť Kristovým slovom. Keď do života človeka vstúpi Kristus, jeho evanjelium, činnosť sa už nevykonáva tak ako predtým. Spomíname si, ako sa zástupy obrátili na Krstiteľa a pýtali sa ho: "Čo máme robiť?"

Krstiteľ hovorí: "Kto má dve tuniky, nech dá jednu, a kto má jedlo, nech urobí to isté!"

Tu je Slovo, ktoré vstupuje do života človeka a hovorí: žiješ ďalej, ale už nemôžeš žiť ako predtým!

Predtým ste sa držali pri sebe a snažili sa hromadiť stále viac a viac statkov tohto sveta, keď však vstúpi Božie slovo, všetko sa zmení, žijete iným spôsobom!

Keď mytníci prichádzajú ku Krstiteľovi a pýtajú sa: "Čo máme robiť?"

Pokračujte vo výkone svojho povolania, ale v úplne

Kedysi ste podvádzali, vyžadovali ste viac, ako je dovolené... teraz sa správate ako čestní ľudia, lojálni ľudia, pretože chcete dobro spoločnosti.

Vojaci sa obrátili na Krstiteľa: "Čo máme robiť?"

Nepáchajte násilie, pokračujte v službe spoločnosti, ale nie ako doteraz.

Každý z nás by sa v tejto chvíli mohol zamyslieť nad tým, ako by sa zmenila práca, záujem o výrobu v našej spoločnosti, ak by sa nechala prijať ponuka nového sveta a nového človeka stvoreného Ježišom.

Tu je advent, príchod Pána, príchod evanjelia, je na nás, aby sa tento svet zmenil, aby sme sa nechali viesť Kristovým slovom.

Kto prijme toto evanjelium, je spasený, stáva sa človekom, žije ako skutočný človek. Archa, ktorú postavil Noe, neprijala každého, ani do Božieho kráľovstva nevstúpi každý, mnohí radšej zostanú vonku, v starom svete, počuli Ježišove blahoslavenstvá, ale dávajú prednosť blahoslavenstvám tohto sveta.

Títo nie sú akceptovaní, ale musia mať na pamäti, že ich život stratí hodnotu, stratí zmysel, a alternatíva je vážna, je to medzi byť človekom alebo nebyť človekom!

Dve ženy, to je ženský obraz!

Ženy, ktoré melú na mlynskom kameni, jedna bude prijatá, druhá zostane v úzadí.

Stále sú alternatívou, ako žiť svoje povolanie; príprava múky na chlieb bola úlohou žien na celom starovekom Blízkom východe, dnes sa už rozlišovanie rolí neakceptuje, ale pre mužov aj ženy sa povolanie môže vykonávať dvoma spôsobmi, jedným je ten, kto neprijal Krista do svojho života, a preto sa bude správať ako pohan, druhý bude synom človeka, pravým človekom, pretože pochopil, že vykonávať svoje povolanie znamená robiť niečo krásne a robiť niekoho šťastným.

A teraz Ježišovo odporúčanie, aby ste boli bdelí a vedeli využiť chvíľu, keď do vášho života vstúpi Syn človeka.

Počúvame:

Preto bdejte, lebo nevíete, v ktorý deň príde váš Pán. Pochopte: keby pán domu vedel, v ktorú nočnú hodinu prichádza zlodej, držal by stráž a nedovolil by, aby sa mu niekto vlámал do domu. Preto sa aj vy pripravte, lebo v hodinu, ktorú nepoznáte, príde Syn človeka.

Preto bdejte, lebo nevíete, v ktorý deň príde váš Pán.

O ktorom príchode hovorí Ježiš?

V minulosti sa príchod Pána oslavoval ako strašidlo, predstavoval sa ako chvíľa zúčtovania s Bohom na konci života.

Bol to veľmi škaredý obraz Boha, ktorého sa človek bál, pretože pred stretnutím s ním sa musel chrániť, brániť sa a bál sa tohto stretnutia s Bohom, potom musel ísť na spoveď, spoveď sa chápala ako spôsob obrany pred Božími trestami.

Veľmi zlá prezentácia stretnutia s Pánom, aj keď sme si vybudovali život s mnohými chybami, vieme, že stretnutie s Otcom v nebi, ktorý len čaká, aby nás objal, pretože všetci sme jeho deti.

Ježiš nehovorí o tomto príchode, ale o dnešnom príchode svojho evanjelia, ktoré nám prichádza ukázať, ako byť ľuďmi, ako vstúpiť do nového sveta, do ktorého Ježiš zasvätil život.

Rozhodnutie, či tento príchod privítať, alebo odmietnuť, je veľmi naliehavé a dramatické, pretože je to voľba medzi tým, či byť mužom, alebo nebyť mužom. Na odporúčanie tejto ostražitosti Ježiš používa obraz zlodeja, ktorý sa nám možno veľmi nepáči, ale je zmysluplný a účinný, aby nám povedal: "Buďte opatrní, pretože pozvanie do nového sveta môže prísť v čase, keď to neočakávate, a ak nebudete opatrní, premárnite príležitosť svojho života. Nebezpečenstvo spočíva v tom, že zmeškáme priaznivý okamih, deň, keď Pán príde ako ženích, aby nás spojil so sebou, aby sme s ním vytvorili jedno telo.

Preto sa pýtame, ako zostať bdely, aby sme tieto príležitosti nepremeškali?

V prvom rade by som povedal, že treba pestovať reflexiu, dnešný svet nám ponúka nekonečné množstvo rozptýlení, ktoré nás rozptyľujú, toľko hluku; potrebujeme ticho, pestovať citlivosť na určité hodnoty, ktoré nám môžu uniknúť, pretože dnešný svet ponúka hodnoty, ktoré sú úplne odlišné od hodnôt evanjelia. Je dôležité byť ostražitý, aby sme sa nenechali oslniť reklamou, módou, súčasnou morálkou, "takí sú všetci", "všetko je dovolené".

Ak si túto citlivosť nebudeme pestovať, zmeškáme okamih, keď Kristus príde do nášho sveta, do nášho života, aby nás uviedol do nového sveta, do Božieho kráľovstva.